

Isonkyrön herättäjäjuhlat
Iltaseurat
lauantai 7.7.2012
Simo Peura

PYHIINVAELTAJAN IKÄVÄ

Ystäväni, olet lähtenyt pyhiinvaellukselle. Ehkäpä tietämättäsi olet noudattanut vanhaa kristillistä tapaa. Jo kauan ennen sinun saapumistasi kirkkotien kulkijat suuntasivat Pohjan Kyrön kirkolle. Tänne tultiin jokivarsia pitkin kävellen tai jokia soutaen. Kirkkomatka oli väistämättä pitkä. Siitä tuli pyhiinvaellus.

Kristinusko on jättänyt syvät jäljet niin eteläpohjalaiseen sielunmaisemaan kuin suomalaiseen kulttuuriin. Kristinuskon merkityksen tiedostaminen kuitenkin ohenee. Suomalaista elämänmuotoa vaivaa kasvava näköalattomuus. Usko hyvään Jumalaan oli kerran voimavara ihmisten henkiinjäämisen taistelussa ja sivistämisessä. Nyt se haluttaisiin siirtää yksityisyyden ja puhumattomuuden piiriin. Joidenkin mielestä Suomesta tulee parempi maa, jos kristilliset tavat ja symbolit karsitaan julkisesta elämästä, koulusta ja kodeista. Uskontotunnit näyttävät olevan ehtymätön jakovara muiden oppiaineiden tarpeisiin. Samaan aikaan päättäjät sanovat vahvistavansa arvokasvatusta ja kehottavat arvokeskustelemaan. Vaatimuksesta on tullut sisällyksetön. Merkillisen pinnalliseksi ja historiattomaksi on julkinen elämä ja yhteiskunnallinen päätöksenteko käynyt.

Uskontoa, kristinuskoa ja uskoa kaikkivaltiaaseen mutta armolliseen Jumalaan on vaikea poistaa. Sen osoittavat nämäkin kesäjuhlat. Ihminen kaipaa Jumalaa. Kirkkoisä Augustinuksen ajatus näyttää yhä olevan totta. Ihmismieli on rauhaton, kunnes se löytää levon Jumalassa. Levoton mieli ajaa ihmiset vaellukselle kohti pyhiä paikkoja. Voiko niistä löytää Jumalan?

Pyhiinvaellus saattaa tuntua sanana etäiseltä, ylevältä tai vaativalta. Se ei kuitenkaan merkitse pyhien ihmisten hengellistä erityisosaamista. On juuri päinvastoin. Vaellukselle lähdetään hengellisen elämän puutteen vuoksi. Lähtijä on ehkä huomannut ajatustensa askaroivan turhuuksissa tai tekojensa olevan Jumalan tahdon vastaisia. Elämä tuntuu tyhjältä, sen mieli on hukassa. Tai sitten vain on liian väsynyt eikä enää jaksaa. Ilo ja toivo tuntuvat kadonneen. - Oman tilanteen tunnistamisesta sekä Jumalan nälästä ja janosta syntyy pyhiinvaeltajan kaipaus. Siihen sisältyy toive kokea jotain kestäväää ja päästä lähemmäs Jumalaa.

Vaikka ajatus pyhiinvaelluksesta nousee kunkin omasta kaipauksesta, vaellusta tehdään yhdessä. Vaeltajien joukko on usein suurempi kuin huomaamme. Sen rajoja ei voi piirtää tarkasti. Vaeltajiin kuuluvat sekä tutut matkakumppanit että lukematon määrä tuntemattomia. Mukana ovat nekin, jotka ovat jo päässeet perille ja odottavat perässä tulevien saapumista. Kristityt ovat Jumalan vaeltava kansa.

Matkaa tehdessään tämä kansa rukoilee ja veisaa. Joukossa on tilaa monenlaisille, myös aivan tavallisille. Vaeltajia eivät yhdistä oikeat, aikaan sopivat mielipiteet, ei nokkela kriittisyys eikä näyttävä maailmanparantaminen. Heitä yhdistää suuri ikävä Jumalan luo. Kun yksi vaeltaja uhkaa pudota joukosta, kirkon yhteinen usko kannattelee häntä ja hänen hapuilevaa ja arkaa uskoaan. Tarkoitus on päästä perille yhdessä.

Pyhiinvaelluksella on toisinaan pysähdyttävä. Siihen voi olla useita syitä. Matkanteko painaa ja väsynyt ruumis kaipaa lepoa. Olosuhteet muuttuvat yllättävästi ja pakottavat etsimään suojaa. Mieli voi käydä raskaaksi omista mietteistä. Tai sitten syntyy oivalluksia, jotka yksinkertaisesti vain pysäyttävät. Ulkoinen ihminen ja sisäinen ihminen kun ovat sidotut toisiinsa. Ja vähitellen kulkija huomaa, että ulkoisesta vaelluksesta tulee ihmiselämän mittainen hengellinen matka.

Pysähtymällä voi jälleen saada tuntuman omaan elämään, sen kysymyksiin ja tarkoitukseen. Sen sijaan lujaa vauhtia kiiruhtaessa ei huomaa sitä, mikä on merkityksellistä. Pysähtymistä palvelevat nämäkin seurakunnat. Jos kuitenkin ajatukset pysyvät vain ihmisessä itsessään, vaelluksesta tulee raskas ja päämäärätön. Mielessä tulee olla muutakin kuin omat tai lähimmäisten kysymykset. Uudistumisen mahdollisuus avautuu ihmisten ulkopuolelta.

Ihminen asemoi itsensä uudella tavalla, kun hän asettuu kasvokkain Kristuksen kanssa. Hän vaeltaa tässä maailmassa - mutta kohti tulevaa maailmaa. Hän kuuluu kumpaankin, ja on silti matkalla maailmasta toiseen. Vaelluksen aikana nykyinen maailma käy vähä vähältä vieraammaksi, ja uuden näkeminen alkaa kiehtoa mieltä. Kuinka voi nähdä ja pysyä tiellä kohti toista maailmaa?

Vaeltajan on suunnattava katseensa riittävän kauas ja etsittävä sieltä kiintopiste. Kristitylle tärkein on Jeesuksen risti. Tie maailmasta toiseen kulkee sen kautta. Vaeltajat aavistavat, että ristiltä katsovan Kristuksen katse on armollinen. Ehkäpä siksi näiden herättäjäjuhlien tunnuksiksi on valittu virren sanat: "silmäisi eteen, Jeesus". Ristin luona vaeltaja löytää kaipaamansa.

Monen tekisikin mieli jäädä ristin juurelle sen löydettyään. Matka ja kilvoitus tässä maailmassa ovat kuitenkin kesken. Myös Kristus kehottaa jatkamaan ja seuraamaan itseään. Tällä tiellä ja hänen seurassaan vaeltaja asettaa itsensä alttiiksi. Häntä odottaa ristin ottaminen ja sitoutuminen kilvoitukseen Vapahtajan askelissa, mutta myös ilo Kristuksen läsnäolosta.

Pohjan Kyrön harmaakivikirkossa, Pyhän Laurin messussa veisattiin keskiajalla ehtoollisvirttä, jonka pohjana olivat Jeesuksen sanat seuraajilleen: "Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon hän minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani." (Joh. 12:26)

Ystävä, pyhiinvaeltajia me olemme. Ilomme ja voimamme lähde on Kristus, joka lupaa olla kanssamme. Tämänkin päivän hän on vaeltanut kanssamme. Jos Jumala suo, niin on myös huomenna.